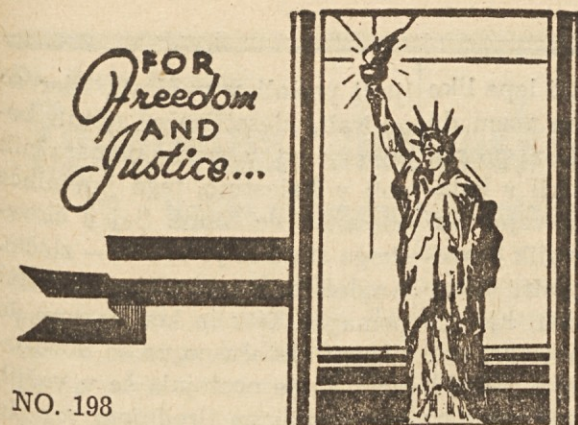

NO. 198

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, OCTOBER 7, 1953

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

LETO LIII — VOL. LIII

Ali je Indija tako neverjetno naivna, ali je vedoma in hoče lutka Moskve in Pekinga?

Povsod, pri Združenih narodih kakor v Panmunjomu, deluje v korist komunistov in v škodo zaveznikov ter vsega svobodnega sveta.

NA DRUGEM MESTU v današnji izdaji lista je poročilo o čudnem obnašanju indijskih čet v Koreji ter o svarilu gen. Clarka, ki ga je naslovil na indijskega generala, predsednika komisije nevtralnih narodov za repatriacijo ujetnikov.

Nastop Indije pri Zdr. narodih in v Panmunjomu prikazuje premierja Nehruja v pravi luči kot voljno lutko Sovjetske zveze in komunistične Kitajske.

Zahteva Indije, da bi Združeni narodi prepovedali uporabo atomskih in vodikovih bomb brez temu odgovarjajočega mednarodnega nadzorstva, je natančno to, kar predlaga Sovjetska zveza vselej, kadar koli pride to vprašanje na površje.

Tudi če bi Sovjetija pod takim sporazumom uničila svoje bombe, bi bil svobodni svet še vedno izročen na milost in nemilost njeni armadi, ki šteje 175 divizij. Če torej mi uničimo to

svoje orožje brez zadostnih in zadovoljivih jamstev od strani Sovjetske zveze, tedaj bi ne bilo nobene ovire rdečim hordam za zavojevanje sveta.

Premier Nehru ne more biti tako naiven, da bi tega ne razumel, temveč mora biti sovjetska lutka v upanju, da bo dobil sedež na vozilu, kateremu pravimo tukaj v Ameriki — "bandwagon."

Prav tako je odvrtna indijska pozicija nevtralnosti v Panmunjomu, kjer razpečava komunistično propagando, in njena pripravljenost, da se poslužuje brutalne sile nad onimi vojnimi ujetniki, ki nočejo poslušati komunističnih argumentov, zakaj bi se morali vrniti v domovino pod komunistični režim.

Upati je, da te razvoje pazno zasledujejo tudi Angleži, ki ne prestando poudarjajo, da so Indiji iskreni nvtalci.

Eksplzivna situacija v Koreji

SODNIJA JE KONČALA STAVKO

Predsednik Eisenhower se je zatekel k Taft-Hartley zakonu, nakar je federalni sodnik ukazal končati stavko pristaniških delavcev.

NEW YORK. — Multimilijondolarski štrajk pristaniških delavcev, ki je pet dni paraliziral paroplovbo vzhodne obale, je bil v ponedeljek zvečer s sodnim odlokom končan.

Predsednik Eisenhower se je poslužil Taft - Hartleyjevega zakona, in sicer prvič, odkar je nastopil svoj urad, da onemogoči oz. konča stavko 60.000 delavcev v 12 vzhodnih pristaniških. Stavka je povzročila v petih dneh 7 in pol milijona dolarjev škode, kar znese poldrugi milijon na dan.

Patrick J. Connolly, podpredsednik stavkajočih International Longshoremen's Association, je v ponedeljek zvečer dejal, da je čas prekratk, da bi se mogli člani unije že v torek zjutraj vrniti na delo.

"Lahko pa spravim delavce nazaj na delo v torek zvečer in v sredo zjutraj", je dejal. "Po zval jih bom, da se vrnejo nemudoma na delo."

Njegova obljuba je povzročila v pristaniških nervozno premirje, ne pa pravega miru.

Federalni sodnik Ed. Weinfeld je ukazal, da se ima stavka končati in da ima nastopiti 80 dni trajajoča perioda "ohladitve", ki se ima končati na sveti večer.

"Če se dovoli, da se stavka nadaljuje, bi bilo s tem ogroženo narodno zdravstvo in javna varnost," je rekel sodnik, ko je proglasil injunkcijo Taft-Hartleyjevega zakona.

Dejal je tudi, da stavka ogroža produkcijo mednarodne obrambe in pošiljke živeža v inozemstvo — vključno pošiljke živilskih paketov v komunistično Vzhodno Nemčijo.

Stavko je oklicala gori omenjena zveza, ki ji pripadajo delavci in ki je bila zaradi raketirstva izbrana iz Ameriške delavske federacije (AFL) dne 1. oktobra, in sicer navidezno zaradi medznega sporazuma s 170 paroplovnimi družbami, v resnici pa je ta stavka obupna borba za kontrola med raketirstvom International Longshoremen's asociacijo in novoustanovljeno AFL unijo pristaniških delavcev.

General Paulusa so obsodili Sovjeti na 25 let

BERLIN. — Neka dobrodelna organizacija, v katere skrbstvo spadajo nemški vojni ujetniki, je izjavila, da so Sovjeti obsodili feldmaršala Friedricha Paulusa, poveljnika nemških čet pred Stalingradom, na 25 let prisilnega dela.

To težko kazen je dobil, ker ni hotel izpreobračati nemških vojnih ujetnikov h komunizmu.

Izbruh ognjenika na japonskem otoku

TOKIO. — Na majhnem japonskem otoku Ošima je začel bruhati ondotni vulkan.

Policija je zaprla zakonca, ki sta živel kot umazane živali

Notranjsčina njunega stanovanja je bolj sličila svinjskemu hlevu kakor človeškemu bivališču.

CLEVELAND. — Tukaj je policija zaprla zakonca Henry in Emily Scheuermann, ki se nista v svojem domu na 7005 Clark Ave., pritaknila najmanjšega dela, tako da je njun dom podoben svinjskemu hlevu, ne pa človeškemu bivališču. Zakonca, ki imata štiri otroke v starosti od treh do petnajst let, katere je vzelo sodišče pod svojo oskrbo, sta se neprestano prepirala, končno pa utihnila ter se nista pritaknila najmanjšega dela v hiši. Njune sobe so polne smeti, navlake in odpadkov; v hiši je nad tisoč nepomiten steklenic za mleko in stotine rjastih kositrnih "kant", v katerih so bile konzerve, itd. Pravi pojem tega Avgijevega hleva dobi šele oni, ki je videl fotografije te nesnage, ki jih je objavilo tukajšnje časopisje. Nesnaga sega skoraj do stropa.

Stanovali, jedli in spali so kot živali v največji nečisti. Zakonca sta po rodu Nemci; on je prišel iz Nemčije, ona pa iz neke nemške naselbine v Češkoslovaški (verjetno iz Sudetov).

Polzvedovalni kofčiček

Arzenšek Ivan, doma iz Rogaske Slatine, išče svojega strica Mihaela Toman. Oglasi naj se na naslov Arzenšek Ivan, Muenchen 25, Plimgauser Strasse 57b, Germany.

Leo Simič, 548 Beach Road, Hamilton, Ontario išče Simiča Paulija iz Brd (Medane). Zanj se je naselil 1. 1951 blizu Toronta. Hkrati išče Leo Simič iz istega naslova bodisi čadeša Venceslava ali pa čadeša Romana (brata), doma iz Kozjan v Brdih.

Pet oseb ubitih v avtomobilski nesreči

SAGINAW, Mich. — V ponedeljek je neki avto, v katerem je bilo deset mladih ljudi, treščil ob neki mostič, pri čemer je bilo pet oseb ubitih, pet pa ranjenih.

Dve med ubitimi sta bili mladi materi, ki sta zapustili sedem otrok.

Avto se mu je prevrnil

CLEVELAND. — Benjamin P. Pechnik (po imenu sodeč Slovenec), star 53 let in stanujoč na 9451 State Rd., North Royalton, Ohio, je povedal policiji, da se mu je nenadoma, ko se je peljal z avtomobilom, zameglilo pred očmi, tako da je njegov avto zdrknil s ceste ter se zalezel v kamenito ograjo nekega mostiča, se prevrnil ter obležal v vodi, ki je bila šest palcev globoka.

Dvema policistoma je vzelo četrto ure, da sta ga izvlekla iz pod avtomobila oziroma iz njega. Avtomobil se je prevrnil in ležal na svoji strehi ter bil docela razbit. Pechnika so prepekljali v Deaconess bolnišnico, ker je ranjen po glavi in obrazu.

Južnokorejci grozijo, da bodo povzročili množični beg protikomunističnih ujetnikov izpod nadzorstva Indijcev, ki igrajo komunistično igro.

Množične demonstracije Korejcev proti osovraženim Indijcem. — Svarilo generala Clarka indijskemu generalu, predsedniku Komisije nevtralcev za repatriacijo vojnih ujetnikov.

PANMUNJOM, Koreja. — Južnokorejski vladni viri so povedali o načrtu, da se izpusti izpod nadzorstva Indijcev 22.500 protikomun. ujetnikov, dočim so komunisti zagrozili, da bi tak množičen beg onemogočil premirje.

Južnokorejska grožnja je bila sporočena gen. Thimayya-j, indijskemu predsedniku Repatriacijske komisije nevtralnih narodov.

Južnokorejci so obvestili Indije potom osme armade, da južnokorejski general Won Yong Duk namerava izvesti gori omenjeno grožnjo, tudi če ima to privesti do oboroženega spopada med Južnokorejci in Indijci.

Protestne demonstracije Južnokorejski politični voditelji so pozvali civilno prebivalstvo, naj se udeleži množičnih shodov in demonstracij proti "barbarskemu" postopanju z antikomun. ujetniki od strani indijskih čet.

Južnokorejski vladni krogi trdijo da bi korejsko prebivalstvo dalo zatočišče beguncem izpod indijskega nadzorstva, prav tako kakor je dajalo štiri mesece zatočišče ubeglim Severnokorejcem iz ujetniških taborišč.

Južna Koreja ima v načrtih ta množični pobeg, da prepreči Indijcem nadaljnje pobijanje onih protikomun. ujetnikov, ki se nočejo vrniti domov pod komunistični jarem.

Trije ubiti Doslej so Indijci ubili tri ujetnike, deset pa jih ranili v prizadevanju, da zatro protikomun. demonstracije.

Devet Severnokorejcev je pobegnilo izpod indijskega nadzorstva pretekli četrtek, en protikomunistični Kitajec pa se je izmuznil iz taborišča v ponedeljek.

Južnokorejci so obtožili Indije, da drže s komunisti in so jih v soboto pozvali, naj se javno postavijo ob njihovo stran, da bo lahko stopila proti Indijcem v akcijo južnokorejska armada.

Gen. Clarkovo svarilo MUNSAN, Koreja. — General Mark W. Clark je posvaril repatriacijsko komisijo nevtralnih narodov, rekoč, da komanda čet Zdr. narodov ne bo trpela "uporabe nasilja proti nekomunističnim ujetnikom", da bi se jih s silo "prepričevalo," da se vrnejo nazaj v domovino in pod komunistični jarem.

To generalovo svarilo je prišlo ob času, ko se je pričelo zlivati v Seoul in druga večja južnokorejska mesta tisoče civilnih prebivalcev, ki zahtevajo umik indijskih čet, ki imajo nadzorstvo nad severnokorejskimi in kitajskimi protirdečimi ujetniki.

Borba za načela Clarkovo pismo je bilo oddano indijskemu predsedniku komisije v Panmunjomu v ponedeljek, komaj 24 ur pred odhodom generala Clarka v Združene države, kjer bo stopil v pokoj.

Clark je naglasil v svojem pismu, da so čete Zdr. narodov nadaljevale borbo od aprila 1. 1952 do julija 1953, rajše kot da bi se odpovedale svojemu načelu proti prisilni repatriaciji ujet-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Na mnoga leta—

V četrtek 8. oktobra obhajata poznana Mr. in Mrs. Blaž Hace z 1153 Norwood Rd. 50-letnico srečnega zakonskega življenja. Poročila sta se v Trstu in prišla 1. 1907 v Ameriko. V zakonu se jima je rodilo 13 otrok. Trije pari dvojčkov so umrli, sedem otrok pa še živi in so vsi dobro preskrbljeni. Blaž je v nasebini znan in priljubljen zaradi svojega vselega razpoloženja, kar mu kot dobremu godcu seveda tudi pristoja. Zlatoporočencema želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Seja—

Društvo Napredek št. 132 ABZ ima v petek zvečer ob 7:30 sejo v AJC na Recher Ave. Nadzorniki naj pridejo že ob 7. uri.

V bolnišnici—

Rudolph Kobe, 1126 E. 76. St., je bil hudo opečen prepeljan iz Container Corp. v Lakeside bolnišnico. Obiski niso dovoljeni.

NAJNOVEJŠE VESTI

ATLANTIC CITY. — Snoči je predsednik Eisenhower posvaril svet pred napadi s hidrogenskiimi bombami, ki bodo izbrisale mesta z zemeljske površine in pustile za seboj vrste mrtvecev.

WASHINGTON. — Državni tajnik Dulles je snoči izjavil, da Združene države in njihovi evropski zavezniki premišlujejo o skupni potezi, da ponudijo Sovjetiji formalno jamstvo proti prepovedi nemškega militarizma.

FBI AGENTI so včeraj v petih mestih prijeli osem komunističnih voditeljev, ki so vodili zadeve komunistične partije v Ohio.

WASHINGTON. — Tajnik za obrambo Wilson dvomi, da bi imela Sovjetija že hidrogensko bombo in da bi bila prej ko v treh letih sposobna pričeti z vojno vodikovih ali hidrogenskih bomb.

WASHINGTON. — Finančno tajništvo je obelodanilo načrte, da si namerava ta mesec ali v novembru izposoditi nadaljni poldrugi bilijon do dva bilijona dolarjev.

TOKIO. — General Clark, vrhovni poveljnik čet Združenih narodov na Daljnem vzhodu, je odložil svoje poveljstvo ter včeraj odpotoval z letalom v Združene države, kjer bo stopil v pokoj.

MEXICO CITY. — Sedem banditov je priznalo, da so bili udeleženi pri uboju ameriškega diplomata Ralpha B. Swain-a.

CLEVELAND. — Danes zvečer ob sedmih bodo sirene tubnob zabrligale tekomo vaj za civilno obrambo pred sovražnim bombnim napadom. V ožigled svarila predsednika Eisenhowerja in mnogih kabinetskih članov pred možnostjo napadov z atomskimi in vodikovimi bombami se ob nočnejšem tuljenju siren vprašajte: Kaj če bi bil to resničen napad? ... Sirene bodo zatulile v sedmih in bodo tulile tri minute. Nato bo 10-minuten odmor, nakar bodo sirene zatulile v znamenje, da je vse varno. To bodo trije po eno minuto trajajoči blizgi siren med dvominutnimi vmesnimi odmori.

Governer je pozvan, naj vključi korejski bonus v zakonodajo

Tozadevni poziv je naslovil nanj član državne zakonodaje Ray T. Miller, jr.

COLUMBUS, O. — Ray T. Miller jr., član državne zakonodaje, je v ponedeljek pozval governerja Lauscheta, naj vključi tudi bonus za korejske vojne veterane, če namerava sklicati izredno zasedanje zakonodaje.

Miller je bil avtor ustavnega amandmanta, ki je priporočal glasovanje glede bonusa korejskim veteranom v zadnjem zasedanju zakonodaje, toda je njegov predlog že v rokah odbora "umrl."

Miller je poslal v ponedeljek vsem članom zakonodaje pisma, v katerih jih je pozival, naj ta predlog podpro. Dejal je, da je governer pripravljen vključiti ta predloženi bonus v poziv za izredno zasedanje, če bi bilo dovolj sentimenta zanj.

Po vsej priliki se bo zbrala zakonodaja v Columbusu kmalu po novem letu, da bo razpravljala o šolstvu in cestah. Ob tej priliki bi governer lahko pozval zakonodajo, naj prouči tudi vprašanje korejskega bonusa.

Dijakinja je oklala učiteljico v šoli

PHILADELPHIA. — Neka 18 let stara dijakinja tukajšnje srednje šole je oklala s kuhinjskim nožem svojo učiteljico in neko svojo součenko.

Ranjeni sta 34-letna učiteljica Ruth Swoyer in 14-letna dijakinja Catherine Becket, ki je hitala učiteljici na pomoč. Deklina, ki je storila to dejanje, se piše Mary Burton.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes oblačno in mrzlo Prav tako ponoči.

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

No. 198 Wed., Oct., 7, 1953

Zavezništvo s Španijo

Nedavno sklenjena pogodba o medsebojni vojaški pomoči med Združenimi državami in Španijo je bila tako v Ameriki kot drugod po svetu sprejeta z različnimi občutki. Nekateri to pogodbo odobravajo kot neobhodno potrebno in pametno, drugi so sicer v načelu proti njej, pa so se spriznili z njo, ker Amerika drugega izhoda nima, tretji pa jo smatrajo za nekaj popolnoma napačnega, čeprav priznavajo, da je v vojaškem oziru Ameriki koristna.

Španija zavzema večji del Pirenejskega polotoka, ki deli na zahodu Sredozemsko morje od Atlantskega oceana. Po površini je nekaj večja od Francije, ima pa nekoliko eno četrtno manj prebivalstva (28 milijonov). V gospodarskem oziru je dežela precej zaostala. Čeprav bogata na rudah Španija nima razvite kovinske industrije. Rude večinoma predelane izvažajo. Nekaj več je tekstilne industrije. Po veliki večini živi prebivalstvo od poljedelstva in živinoreje.

V vojaškem oziru ima dežela ugodno lego. S Portugalsko, svojo sosedo na polotoku, živi v prijateljsstvu, od Francije na severu jo ločijo težko prehodni grebeni Pirenejev, drugod jo pa oblija morje.

Odkar imamo hladno vojno med Zahodom in Sovjetijo, so vojaški strokovnjaki ponovno poudarjali, da je v slučaju sovjetskega napada na Zahodno Evropo možna uspešna obramba šele na Pirenejih. Kljub temu je preteklo precej let, preden je bil dogovor o vojaškem sodelovanju Španije in Amerike sklenjen in podpisan.

V veliki meri je treba to zavlačevanje pripisati levičarski propagandi proti "fašistični" Španiji. Nekaterim liberalno usmerjenim ljudem v Ameriki in celo protikomunističnim socialdemokratom onstran morja je na primer še danes komunistična Titova Jugoslavija veliko bližja in prijateljskejša kot protikomunistična, toda fašistična Španija. W. Churchill je nekoč med vojno dejal, da bi se zvezal s samim vragom, če bi mu le pomagal biti Nemce. Ko se je pa Amerika začela pregovarjati s Frankom, so se pa tudi v kramarski Angliji začeli oglašati proti "zvezi s fašisti." Med konservativci so bili sicer ti glasovi redki, zato so bili pa glasnejši laboristi. Tisti Angleži, ki so vso svojo zunanjo politiko vedno uravnavali po načelu lastne koristi, se sedaj jeze in obsojajo Ameriko, ker je ubrala pot stvarne politike.

Nejevoljni so tudi Francozi. Na eni strani je temu vzrok levičarska usmerjenost francoskega javnega mnenja, na drugi pa strah, da utesne v slučaju vojne Amerika potegniti svoje čete v Španijo, namesto da bi z vsemi silami branila Ren, če bi se morala pred sovjetsko premočjo umakniti že iz Nemčije.

General Franko, današnji dejanski vladar Španije, je poleti 1936 stopil na čelo protikomunističnih sil in v krvavi državljanski vojni s pomočjo Hitlerjevih in Mussolinijevih pomožnih čet premagal po komunistih vodeno republikansko vojsko, ki so jo podpirali Sovjeti in svetovni komunizem s takozvanimi mednarodnimi brigadami. Španija je bila v oni dobi vežbališče Hitlerjevih in Mussolinijevih bojnikov ter komunističnih mednarodnih revolucionarjev. Tudi velika večina Titovih vojaških strokovnjakov je dobila svoje prve vojaške skušnje v španski državljanski vojni.

V drugi svetovni vojni je po državljanski vojni izbrpana Španija ostala nevtralna, nudila pa je Nemčiji in Italiji vsako pomoč, kolikor jo je v mejah nevtralnosti le mogla. Ko je Hitler vdrl v Sovjetijo, mu je Franko poslal "Modro divizijo," ki se je skupaj z Nemci borila proti Sovjetom.

Tako je bil Franko na koncu druge svetovne vojne pri vseh zaveznikih slabo zapisan. Španije niso marali v Združene narode, nasprotno ti so sklenili celo, naj bi vse članice te mednarodne organizacije odpoklicale svoje zastopnike iz Madrida. Dober del je temu nasvetu sledil, med drugimi tudi Združene države. To je bil nekaj javni poziv španskemu narodu, naj se Franku upre. Ta pa je preskušnje preстал.

Ko se je hladna vojna bolj in bolj širila in zaostrevala, je začel Zahod, posebno pa Amerika, gledati na Španijo s prijaznejšimi očmi.

Združeni narodi so jeseni 1950 preklicali svoj nasvet glede prekinitve diplomatskih zvez s Španijo. Amerika je ta predlog podpirala, Francija in Anglija sta mu nasprotovale. Ameriški Kongres je proti volji predsednika Trumana izglasoval gospodarsko pomoč Španiji. Washington je ponovno poslal v Madrid svojega poslanika.

Začeli so se razgovori o vojaškem sodelovanju. Amerika je zaradi šibkosti Francije in nemirov v Maroku želela čimprej vojaška oporišča v Španiji, tej pa se sedaj ni preveč mudilo. Postavila je visoko ceno, ker je vedela, da jo bo Amerika prej ali slej plačala.

Amerika bo zdaj zgradila v Španiji letalska in mornariška oporišča in opremila špansko vojsko z modernim orožjem. Španija v potrebi lahko postavi na noge okoli tri milijone mož. Opremljena z ameriškim orožjem in dobro oskrbovana bo ta armada gotovo predstavljala sorazmerno veliko vojaško moč posebno, če pomislimo na to, da bodo ti vojakovi vedeli, zakaj se bore, ker so rdeči paradiž že sami okusili.

V koliko bo sodelovanje med Ameriko in Frankovo Španijo vplivalo na notranje-politično stanje v deželi, je težko reči. Verjetno bo Washington v španskem primeru nastopal podobno kot v Titovem in dal Franku proste roke.

Noben Amerikanec ni vesel, če njegova vlada sklepa pogodbe z diktatorji. Če se pa že to pod silo razmer zgodi, pa hoče vedeti zakaj in kakšno korist bo imela dežela od tega. V španskem primeru je to jasno, v Titovem pa ne. Pri Španiji vemo, kaj bomo za svojo pomoč v slučaju potrebe dobili, pri Titu ne vemo nič. On noče sprejeti nobene obveznosti, pa četudi bi jo sprejel, je še vedno vprašanje, kaj bi v danem trenutku napravili jugoslovanski narodi, ki so Tita in njegovega komunizma do grla siti.

Dr. — an:

Črna desletnica 1943 - 1953

1) Zarja svobode

Ko je angleški feldmaršal Montgomery dobil bitko pri El Alamenu v Egiptu in podil laške in nemške hode skozi Tripolis in Alžir ter se izkrcal čez Pantelerijo na Sicilijo, so začela tolči srca desetisočim Slovincem in Slovenk, katere je fašizem odvel z rodne zemlje v Italijo v ječe, taborišča, v internacijo in v konfine. In to je bilo na jesen leta 1943.

Počasi se je pomikalo bojišče proti severu. Ko je padel Napulj v roke zaveznikov, tedaj so se praznile ječe in tisoči in tisoči Slovincem so prvič v svobodi pozdravljali svoje osvoboditelje Amerikance in Angleže. Tisti, ki je živel tedaj v Italiji med našimi žrtvami, ne bo nikdar v življenju pozabil tistih dni, ko se nam je vsem Slovincem izpolnila edina želja, da bodo naše muke blagoslovljene z zmago zaveznikov in s ponižanjem našega stoletnega sovražnika Italijana in Nemca.

In prihajali so od vseh strani: z Ustiche, z Liparjev, s Sardinije in s Procide; iz zloglasne Regina Celli iz Rima; prihajali so z brdovitih krajev južne in srednje Italije in prihajali so iz mest in najbolj zapuščenih vasi laške zaostalosti. Tisoči, desetisoči! Zavezniki so imeli polne roke dela, kako te nesrečnežne preskrbeti, ker jih laške oblasti enostavno niso hotele več hraniti in oskrbovati. Toda vse to je šlo gladko. Naši ljudje, med katerimi so mnogi bili pravi okostnjaki, oslabei od lakote in belezni so se v kratkem času, pri dobri hrani popravili. Vojaška skladišča so oblekla ožke in ženske v vojaška oblačila. Dobili so perilo in obutev in izvrstno hrano in tudi denarno pomoč. Njihova edina želja je še bila, da se čimprej vrnejo domov v SVOBODNO SLOVENIJO.

2) Temni oblaki v Italiji

Med to pirovanje osvoboditve izpod fašističnega suženjstva, pa so kmalu nastopile težave. Zavezniki so začeli pošiljati naše ljudi v skupne logarje. Dva velika logarja sta se osnovala in to iz prejšnjih interniranih logarjev. Največji od njih je bil v Bariju, ki je tedaj že pripadal PARTIZANSKEMU POVELJSTVU. Drugi manjši logar se je osnoval pri poveljstvu angleške armade v Resini pri Napulju (Villa Principe). V to nesrečno razdvojenost so padle množice naših ljudi brez vojaške volje in usmerjenosti. NIKOGAR NI BIL, KI BI DAL NAŠIM LJUDM NAVODILA IN OBVEŠTILA. V Resini pri Napulju je bilo jugoslovansko vojaštvo, to je, bivši vojni ujetniki in pa interniranci, ki so spadali pod vojaške obveznike. Povsodi je tedaj vladala velika neizvestnost in ljudje so odhajali sem ali tja, ne da bi se pravzaprav zavedali, kam gredo. Delovala pa je strahovit propagandna. Najspretnejšo propagando so vodili partizani, ki so obiskovali s svojimi sli vse kraje, kjer so se nahajali interniranci in jih spravljali v Bari. Pozneje, v vojaštvu v Carbonari in v Gravino, kjer so postavljali svoje prekomorske brigade, katere so oboroževali — ZAVEZNIKI. Baraka v Bariju govore in bodo govorile svoj jezik strahot, dokler bodo tisoči, ki so šli skozi one barake nesrečnih spominov (po osvoboditvi izpod fašizma) živeli. Prva pre-

komorska brigada, v kateri je bilo okoli 800 mladih, najmlajših laških nabornikov iz Slovenskega Primorja, je končala na KORČULI, kjer so jih NEMCI VSE DO ZADNJEGA DOBESEDNO POKLALI. Našli so jih speče od utrujenosti. Angleške ladje, ki so vozile na Vis in na dalmatinske otoke te naše žrtve domoljubja, so se vračale s tisočji in tisočji Dalmatincev, žena, otrok in starcev, ki so ovirali vojne operacije proti Nemcem in — umirali tam od lakote. Ladja za ladjo je potovala iz Italije s temi begunci, ki so našli srejo pri pušavi Egipta svoja nova bivališča pod šotori. Tudi v Egiptu sta se prav kmalu ustanovila dva logarja, eden v Tolubatu (pri Alexandriji), drugi v Elfkatu (v pušavi ob sueškem kanalu). Prvi je bil pozneje nazvan logar četnikov in neutralske, drugi, kjer je bilo na desetisoče Dalmatincev, pa je prišel že v začetku pod oblast — PARTIZANOV, z odobrenjem — ZAVEZNIKOV.

V Italiji se je vršila borba za naše ljudi. Propadle ženske so delale čudeže pri mladih moških in ne pretiravam, ako rečem, da ima partizansko gibanje med slovenskimi posvojenici v Italiji največ svojih uspehov pripisati — njihovim ženskam. S tem pa nočem poniževati naše fante in moše in jim pripisovati slabosti, ampak podčrtavam le dejstvo, da so partizanske ženske znale pridobiti zaupanje moških ne samo s človeškimi slabostmi, ampak so imele tudi bogata sredstva na razpolago. In je bilo tedaj zelo drzno v Italiji govoriti ZAVEZNIKOM (bodisi Angležem ali Amerikancem), da gre partizansko gibanje za revolucijo in ne prvenstveno za osvobodjenje naroda. Med jugoslovanskim vojaštvom v Rezini se je razvilo gibanje, da se osnuje najmanj ena divizija (seveda največ iz Slovincem) in, da se ta divizija vključi 8. ali 5. armadi v borbo proti Nemcem. Poljaki so se bojevali pod generalom Andersonom in ti so nam dali pobudo in celo priporočali naše predloge na najvišjih mestih pri zaveznikih. Toda, odgovor je prišel: Kdor se hoče boriti proti Nemcem, naj gre k TITU. Tako se je likvidiral tudi vojaški jugoslovanski logar v Rezini. Pod poveljstvo tega logarja je spadalo okoli 300 Rusov (voj. ujetnikov), 20 Abesincev, Albanci in francoski vojni ujetniki, kateri so tudi bili osvobodjeni. Našega vojaštva je bilo okoli tisoč.

Neke noči pridrvi v naš logar kolona tovornih avtomobilov iz Barija. Teror je postal že pred tem časom nevzdržljiv. Čez noč je zaplapolala na zgradbi poleg angleške zastave tudi jugoslovanska zastava s — peterokrako in vsi vojaki, razen 10 so si natakneli na svoje šajkače — peterokrake zvezde. Od desetih častnikov pa — sedem. Dr. Vladimir Knafljič, znani odvetnik iz Ljubljane — stotnik — pa se je pojavil z nekavniimi našitki političnega komisarja. Vse pa vendar ni šlo gladko. Alarm so dali vojaki, ki niso hoteli iti v Bari. Brigadir je dal zapreti vse osebe je kolone in odredil za drugi dan zbor in posamezno glasovanje, kjer bodo tudi Angleži prisotni. Uspeh tega je bil, da je od vsega vojaštva odšlo le 54 ljudi! Tudi dr. Vladimir Knafljič je odšel za svojim — lastnim pogre-

bom, ker so ga na Visu čez mesec dni nato — ustrelili, čeprav je veroval, da postane za celo državo vrhovni državni tožilec za vojne zločine, kot mu je njegov prijatelj dr. Ribar obljubil. Tudi Rusi niso želeli v — Rusijo. Neke noči pa so jih prisilno naložili ZAVEZNIKI na avtomobile, jih vtovorili v Napulju na ladjo in jih poslali čez Sredozemsko v Črno morje, v Rusijo. Prav kmalu so tudi nas naložili in nas po enomesečnem logarjenju v Arnesanu (Lecce) natočili na ladje in poslali v pušave na Srednji vzhod. . .

3) Srednji vzhod

Kdor ni videl pušave, ta zares ne more imeti pojma o nji. Pesek droben kot najfinejša moka vse povsodi. Piješ ga v vodi, ješ ga v hrani. Noči mrzle, da spiš le pod tremi odejami, dnevi vroči, da komaj dihaš. Angleži so vsake pol leta menjavali vojaške, ker bi ne mogli prenesti dalje časa peska, ki zleze v drobje, v pljuča in v kri. Naši ljudje so sredi pušave živeli skoro pet let. Ne bom opisoval niti ne našega življenja tam v afriških pušavah, niti našega delovanja na vojaškem, šolskem, kulturnem in narodnem področju. Od osnovne in popolne gimnazije, ki je bila podrejena ministrstvu prosvete (dr. Izidor Cankar) za časa triumvirata Cankar — Šubašič — Tito, do ljudskega vseučilišča; vse smo imeli. Toda imeli smo tudi glasovna, kakršna jugoslovanska politična zgodovina, čeprav ji pravijo, da je balkanska, ni nikdar poznala. Pritiskali so na nas vsi, začetoma z rokavicami, pozneje pa z besedami, ki jih premore samo angleški slovar. "You must go!" Na vse to je bila likvidirana naša jugoslovanska mornarica na Malti. Ta je bila 80% v slovenskih rokah, od navadnega mornarja, tja gori do poveljnika — Saksida. Potem so likvidirali našo mornarico v Aleksandriji v Egiptu, ki je bila pod poveljstvom Slovenca Zeno Adamiča. Mehčanje, odnosno grožnje je občutil bataljon kraljevske garde v Palestini.

Ta vedno na novo odhajajoči bataljon, se je znova in znova obnavljal s — Slovenci. Na čelu tega bataljona je stal zadnja leta slovenski aktivni polkovnik — Stropnik. Ta bataljon, ki je nazadnje štel še 500 mož, je bil sestavljen 90% od Slovincem in se je v njem nazadnje poveljevalo le še v slovenskem jeziku. Ko je bivši kralj Peter poslal pismeno zapoved, da mora vse njegovo vojaštvo s častniki na čelu odditi k Titu, je nastal v tem zadnjem kraljevskem bataljonu (gardskem bataljonu) velik preplah. Vojaki, izveščani pri Angležih v modernem crožju, izborni oboroženi niso vedeli, kaj naj store. Da kralj Peter sam zahteva svojo likvidacijo, tega ni bilo mogoče razumeti niti častnikom. Na tajnem sestanku v Izmailiji, katerega so se udeležili častniki cellega Srednjega vzhoda, po večini Slovenci in Hrvatje (!) so z večino glasov sklenili, da se pokore vrhovnemu poveljniku jugoslovanske vojske — kralju — Petru, ker, da častnik ne sme nikdar voditi politike ampak ima samo poslušati višje ukaze. Teden nato, ste mogli videti v Jeruzalemu klečečega ob Božjem grobu enega naših velikih vojakov polkovnika Stropnika, ki je s svojim bataljonom kraljevske garde, in to z zadnjim, najmodernejše oboroženem odpotoval v Jugoslavijo, da primore komunističnemu režimu do — oblasti.

Malo časa pozneje je imel Elshatskega kampa od potovala v Argentino po sueškem kanalu večja skupina hrvaških vojakov z nekaterimi častniki, ki so imeli razvito svojo hrvaško zastavo in peli vsemu svetu v — brk — ustaške pesmi. . . Potem pa so liška dekletka pretepla v El Arisu jugoslovanskega vojnega atašaja, ki je prišel v kampa, da izvabi ljudi na vrnitev. Zažgala so mu njegov avto in on sam je moral iskati zatočišča v

bolnici. Imeli smo tudi lepe like ljudi, ki ostanejo nam vsem do smrti v spominu. Kdo ni poznal patra Jozafata, ki je bil v bataljonu v Palestini naš vojni kurat! Velik človek in velik Slovec. Kdo ne pozna patra Stanjaka, ki čuva v Abukiru, kjer je Nelson premagal Napoleona, svojo cerkev in pase svojih zadnjih petdeset duš v muslimanskem morju. Ali boste kdaj pozabili na ono našo zadnjo kampovsko prireditev v El Shatu? Nemogoče. Naš ga Jože Lusker, ki je bil duša prosvetnega dela v naših logarjih v Afriki, je dal največje svoje delo — dušam, na katere je legal že mrak. Najprej, ko so odšli desetisoči Dalmatincev pod vodstvom svojih političnih komisarjev v svojo Dalmacijo, je s svojimi prostovoljci na novo posvetil pokopališče v El Shatu. To pokopališče so zgradili partizani sredi pušave in ga obgradili v obliki peterokrake zvezde. Na vseh nagrobnih spomenikih so bile te zvezde, nikjer ni bilo — križa. Na sredi so postavili ogromen kip žene z otrokom in v vklesani so bili križi na njih. In še nas veže na en dogodek na Sinaji nepozaben spomin. Polnočnica o Božiču leta 1944. In prvo sveto obhajilo kampovske katoliške mladine. Guverner s Sinaje je dal kapelici vse svoje vrtno bogastvo in peli so slovenski fantje pri polnočnici in dalmatinska dekleta. To je prav na istem mestu, kjer je sveta družina mimo svetopisemskega mesta El Arisha bežala v Egipt. Potem pa so prišli oni težki časi, ko je nastala tema v naših dušah. Rokovali smo se še s tovariši in prijatelji, ki so odhajali domov in brisali solze. Šli so, mi smo pa ostali. Tam poleg sueškega kanala, v pušavi pa je ostalo pokopališče, kjer leži stotine naših ljudi.

Tam so tudi mali grobovi stotin nedolžnih jugoslovanskih otrok, ki so umrli od — žeje. Akoravno te grobove že zakriva pušavski pesek, teh grobov ne bo v naših spominih nikdar zabrisal prah časa. Pa to že več ne spada k desetletnici, o kateri sem pisal v uvodu. To spada že k — stoletnici teh dogodkov, ko se bo odmaknil čas in bodo pogledi na te dogodke bolj jasni. Enega ne more nihče prav razumeti: Zavezniki so bombardirali naše kraje in mi smo imeli neprimerno več človeških žrtev od zaveznikiških bomb kot pa od laških in od Hitlerjevih. Moremo to opravičevati edino z vojno strategijo. Razumeti pa — ne. Da so zavezniki naše ljudi silili v borbo, brata proti bratu in naše domobrnce poslali domov na pokolj, je še težje razumeti. Pa, bila je vojna in bile so obveze, katere je treba svečano držati. Toda, da so desetisoče naših

judi poslali v puščavo, kjer so umirali, desetisoče grških beguncev pa v sredo pomaračnih polj v Palestino, tega jim nihče odpustiti ne more. Saj s človeškega stališča je to bil — zločin. Angleži so z največjimi sredstvi pomagali Titu in komunizmu do oblasti. Istočasno pa so dovoljevali, da je obstojala še v večjih garnizonih na Srednjem vzhodu redna jugoslovanska vojska! In se boste čudili, da je bila sneta ob navzočnosti velikega zbora vojakov in častnikov 2. novembra leta 1948 (!) v El Shatu ob sueškem kanalu jugoslovanska zastava brez peterokrake zvezde. Malokdo, ki je vse to gledal od blizu, more verovati v simpatije Anglosaksoncev do Jugoslovancev! Vsak, ali vsaj večina pa mi bo dala prav, da igrajo vlogo za kulisami veliki strategji, ki so vražijo vse, kar je slovenskega, jugoslovanskega in slovenskega — sploh. Vprašanje je, v koliko so njihovi računi pravilni. To pa je odvisno precej tudi od nas samih, čeprav smo danes brezdomci in begunci, po velikih zaslugah naših VELIKIH ZAVEZNIKOV!

Bazar je lepo uspel

Willard, Wis. — Kot sem že pred časom poročal, smo imeli tu velik bazar. Bil je gotovo eden najboljših in najuspešnejših, kar jih je pri nas kdaj bilo. Vse je bilo z njim zadovoljno. Hvala vsem, ki so s svojim sodelovanjem pomagali k uspehu.

Imeli smo tudi že vinsko trgatvijo. Tudi ta prireditev je uspešna in so bili vsi udeleženci zadovoljni in dobre volje. Dvorana je bila skoro premajhna za tako udeležbo.

V bolnišnici je bila odpeljana Mrs. Anton Rakovec. Zdravje se ji je obrnilo na boljše. Želimo ji popolnega ozdravljenja.

Bolna je tudi Mrs. Sumrak. Mrs. Morgal je prodala svojo hišo Mrs. Rozi Stancar in odšla k svoji hčeri, ki je omožena v Waukegan, Ill.

Z avtomobilom se je smrtno ponesrečil Gerhard Schultz, lastnik znane nemške sirarne in oče treh otrok. Bil je šele 24 let star.

Svoje počitnice sem izbral za pot v Minnesota in Kanado, kjer sem obiskal svoje sorodnike, prijatelje in znance. Povsod sem bil ljubeznjivo sprejet. Vsem, ki so mi izkazali svoje gostoljubje, prisrčni Bog plačaj!

Lud. Perushek.

ARABCI LJUBILO NABOŽNE FILME

V arabskih kinih z velikim uspehom predvajajo nabožne filme; zlasti so priljubljeni filmi iz življenja našega Gospoda, Matere božje, film o Fatimi, o Lurdu, o Vatikanu in krščanskih spomenikih.

Slovenci v Argentini

Slovenec tretji argentinski prvak

Dne 14. avgusta so se v Bariločah vršile tekme za prvenstvo Argentinske smučarske zveze. Na progi 18 km se je tekme udeležilo 14 smučarjev, med njimi pet Slovincem. Že tretje leto je dosegel prvo mesto naš France Jerman. Drugo in tretje mesto sta zasedla tudi naša Janez Flere in Andrej Kukovica. Tonček Pangerc in Dinko Bertoncelj pa sta zasedla osmo in deveto mesto. France Jerman je trenutno v Južni Ameriki nepremagljiv na tej progi.

Študijski dan SKAS-a

Slovenski katoliški akademski starešine v Argentini se vsako leto enkrat zberejo na študijski dan. Letos so za to zbrali nedeljo, 16. avgusta. Prostore za to so dobili pri č. Slovenskih strah na Pernalu. Sveto mašo so darovali za pokojna člana drja. Odarja in prof. Samsa, to pa je sledilo zborovanje s sledečimi predavanji: Analiza vere, Vera in Cerkev, Vera v današ-

njem svetu Vera in izobraženec. Posebne pozdrave so poslali knožskofu dr. Gregoriju Rožmanu.

Slovenska vas napreduje Slovenska mladina Slovenske vasi (Villa Eslovena) v Lanusu se je organizirala v odseku Slo. Fantovske zveze "Jože Mehle", z vso pridnostjo pripravila lastno športno igrišče. 20. septembra je bilo igrišče odprto in blagoslovljeno. Ob tej priliki je mladina imela na svojem novem športnem prostoru po lahkoatletskih tekmah tudi veliko družabno prireditev s srečelovom in drugimi zanimivostmi.

Slov. kat. dom v Gorici Tudi v Argentini imamo Slovenci poseben odbor, ki zbira denarna sredstva za pomoč goriskim Slovincem pri njihovi akciji za Slovenski dom v Gorici. Ta dom naj bo trdnjava, ki naj priča svetu, da živi v slovenskem zamejstvu še pravi, demokratski in katoliški slovenski rod, ves prežet želje nadaljevati naše kulturno poslanstvo.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

12. Veliki slovensko-hrvatski kmečki upor

Toda vse to bi bili kmetje še pretrpeli, da ni oskrnil Tahi-tudi njihovega družinskega življenja in jih s tem zadel na najbolj občutljivi strani. Pozval je svoje podložnike na tlako, moške in ženske. A ženske, ki so mu bile všeč, je dal po svojem slugi odvesti na grad, kjer so postale žrtve Tahove divje strasti. Ko je komisija vodila preiskavo o teh zločinih, so podložniki privedli 14 deklet in žen, ki jih je vse Tahi oskrnil.

Dve taki nesrečnici se omenjata na Brdovcu, ena je bila hči Tomaža Mačkomejla, druga hči Pavla Jurkoviča. Poslednjo je imel Tahi dalj časa na Susedgradu zaprt. A ni bilo še tega zločina dovolj. Menda je prav upravičena jeza njenega očeta nad takim nasilstvom bila povod, da je mladi Gabriel Tahi, sin krutega in pohotnega Francisa Taha, nekoč Pavlu Jurkoviču razsekla lice in mu iztaknil oči. Siromak je sicer okrevljal in šel ob palici vodnika v Gradec k nadvojvodu Karolu, da osebo toži tirana.

Lahko si mislimo, da se je vest o tem hudodelstvu hitro razširila po hrvatskih in slovenskih pokrajinah. Kamorkoli je prišel ubogi slepec z okrnjenim obrazom, je bil živa priča grozovitega zločina. Sodna razprava je bila meseca marca leta 1574. v Gradcu, kjer je bil Gabriel Tahi obsojen, da izplača Jurkoviču za prizadeto težko telesno poškodbo 1853 gld. odškodnine, toda dobil je po mnogih letih izplačanih le 800 gld. Razumljivo je, da so bili kmetje najbolj ogorčeni, ko jim je Tahi pričel oskrunjavati hčere. Ilija Gregorič je pred sodnijo izpovedal, da je Tahijeva drzovitost v tem pogledu najbolj izpodbudila podložnike na upor.

Enako kakor na Susedgradu in Stubici je ravnal kruti tiran tudi s svojim kmeti v Stattenbergu na Stajerskem. Komaj je prišel v posest tega gradu, je pričel razširjati meje svojega zemljišča na škodo sosedov. Graščaku v Slovenski Bistrici je vzel travnik, žičkemu samostanu je ugrabil ribji potok Zgorinjo Oplotnico in dve tretjini vinske desetine pri Studenicah, v Cerjah, pri Poljčanah in v Panovniku. Še večjo škodo je storil sosedom, ker je jemal od njih posojila, ne da bi mislil na povračilo. Izposojeval si je denar tudi pri imovitejših podložnikih, a vse izposojene vsote je ostal na dolgu in gorje tistemu, ki se ga je drznil ponižno prositi, naj mu vrne denar.

Z gorjačo ga je dal iztirati iz grada ali pa vreči v ječo. — Po stari navadi je imel graščak zahtevati tlako le za svoje osebe ali domače potrebstine, ne pa za obrtna ali druga podjetja, ki nesejo več ali manj dobička. V graščinskih urbarjih (zapisnikih) je bilo natanko določeno, koliko dni v tednu mora kmet tlačaniti in kakšna dela mora opravljati. Franc Tahi pa je zahteval proti 'stari pravdi' izredno tlako, ne da bi bil kmeta ali rokovalca primerno odškodoval. — Veliko škodo so trpeli kmetje, ki so za tlako naprodaj nosili ali vozili graščinske pridelke v Slovensko Bistrico, Ptuj ali Celje. Tu so bile strogo določene najvišje tržne cene, nad katerimi ni bilo dovoljeno prodajati živila. Toda gospoda je brez ozira na tržni red zahtevala od kmetov višje določena izkupila. Tako je graščak ukazal Jurku iz Poljčan dva soda rib (karpov in ščuk) peljati v Ptuj in prodajati funt karpov po 8 kr., ščuke pa po 6 kr.

Toda po ptujskem tržnem redu je bil odovoljeno prodajati funt karpov le po 7 kr., funt

ščuk po 5 kr.; vrhu tega mu je v poletnem času poginilo množico rib. Vzlic temu je moral kmet plačati graščaku polno določeno svoto 23 gld. in ker se je izprva obotavljaj, ga je zaradi nepokorščine dal vreči v ječo in toliko časa mučil, da je plačal ves znesek. A Tahi je tudi brez blaga in denarja pošiljal podložnike v mesta in trge, da so zanj jemali na up razno blago, ki so ga morali naposled sami plačati. Po tem potu je dobival pohlepni graščak razna sladila in dišave in si privoščil tudi velečenjenega malvaškega vina. — Posebno krivično in nasilno je postopal Tahi kot zemljiški gospod. Preziral je vse zapisane pravice in sklenjene pogodbe, neusmiljeno odiral kmete in kočarje, vdove in sirote.

Brez pravega vzroka je dal zdaj temu, zdaj onemu odgnati živino iz hleva, kakor 'konje, osle, krave, teleta, prašiče, koze, in odpeljati žito, salo, platno, skrinje, konjsko vprego, sedita. Kmet, ki je poslal hlapca s konjem na tlako, ni bil nikoli varen, da mu žival zopet prižene domov. Tahi je hlapca in konja s težko naloženim vozom odpravil v Gradec, Sused ali v kak drug kraj, in ako je šlo po sreči, se je čez par dni sam vrnil domov brez blaga in denarja. — Spričo takih dogodkov je pač umljivo, da je bilo za Taha pravosodje v statenberški graščini pristransko in krivično. Pravosodna oblast mu je bila le molzna krava, od katere je hotel imeti kar največji dobiček; zakaj nasilno prisvajanje krivičnega blaga in razno oškodovanje podložnikov je bilo le mogotič, ker je graščak kot sodnik imel posilno sredstva, s katerimi je dosegel, kar je hotel.

Najvažnejše posilno sredstvo mu je bila grajska ječa v stolpu, kjer je vsakega protivnika "ukrotil". Kdor je črnil le besedico nevolje, tega je dal takoj zaradi "nepokorščine" in "upora" zapreti. Navadno pa se mu je kmet, ki ga je hotel odreti, že udal, če mu je le zagrozil z ječo. V zadnje leto Tahovega tiranstva spada še hudodelstvo, o katerem kratko poroča kronika studeniškega samostana. Gabriel Tahi je nekega dne po imenovanem samostanskem podložniku tako dolgo z golim mečem udrihal, da ga je usmrtil.

Opisali smo položaj Tahovih podložnikov nekoliko obširneje, kakor bi bilo za razumevanje naslednjih dogodkov neobhodno potrebno, ker nam poročila prav živo predstavljajo tedanje nevzdržne razmere, ki jih je bilo mogoče le s silo izpremeniti.

Dolgo so kmetje prenašali Tahova hudodelstva in prizanašali tiranu, slednjič so sklenili iskati pravice pri samem vladarju, in ako bi tu prošnje ne pomagale, hoteli so si pomagati sami.

Stattenberški podložniki so že 1. 1571. vložili pritožbo pri nadvojvodu Karolu, ki pa ni imela pravega uspeha. Kmetje susedgradski in stubički so se zbrali v Brdovcu pri župniku Ivanu Babiču, kjer so sestavili na kralja pritožbo, ki jo je imelo posebno poslanstvo na Jurjevo 1. 1572. nesti na Dunaj. Toda hkrati se je začela že predigra krvavega upora na obeh glavnih posestvih Tahovih.

(Dalje prihodnjik)

ŠVICA NAPREDUJE

Švica je v prvem polletju letošnjega leta uvozila 24.616 osebnih avtomobilov, skoraj 5.000 več kot lani. Največ avtomobilov je prišlo iz Zahodne Nemčije. Sledijo Anglija, Francija, Italija in Amerika.

GORIŠKE VESTI

Praznik slovenske pesmi in besede v štandreu

Bil je res praznik, na katerega smo lahko ponosni. Od Tržaške obale pa preko Krasa in sončne Goriške vse do valujočih Brd je razgibal množice naših ljudi, da so se v nepričakovano velikem številu odzvali. Kot bi se še sam Bog veselil praznika naše slovenske besede, je razpel nad nas brezoblačno sinjino neba, kakor je že dolge tedne nismo videli. Prav kakor bi se vrnilo poletje, se nam je zdelo. V Brdih in v goriški okolici so kmetje popustili svoje bogate obložene braj-de in pohiteli na skupni praznik vseh Slovencev, da bi se ob ognju naše besede poživljali in okrepčani zopet vrnili na svoje domove. Veselo razpoloženje se je bralo na vseh obrazih. Pozdravni govor prof. dr. Kacina je otvoril naš praznik. Pravi orkan navdušenja in veselja je zaoril med množico, ko je povedal, da se je lepa zamisel za naš skupni Katoliški dom, porojena ravno tu v

Šandrežu ob priliki evharističnega kongresa, že začela uresničevati. Velikodušnost Slovencev tu in onstran mroja je pripomogla, da smo lahko že kupili zemljišče, kjer bomo postavili v kratkem prve temelje za naš skupni dom. Nato je vse prisotne v imenu tržaških Slovencev pozdravil gospod prof. Petrln. Poudaril je velik pomen našega kulturnega dela, ki bo toliko bolj plodovito, če bomo še nadalje skupno povezani s Tržačani in Korošci. To naše kulturno delo je že v prvem razvoju, zato je naloga vseh, da mu pomagajo do vedno plodovitejšega udejstvovanja.

Nastopili so nato naši pevski zbori. Ko je mehka slovenska pesem zadonela pod sinje nebo, smo vsi čutili: neizmerna je njena lepota, neizčrpno njeno bogastvo. V njej je vse povedano. Pod spretnim vodstvom č. g. Vošnjaka je prvi nastopil jameljski zbor in nam zapel Volaricevo "Kaj domi" in Adamičevo "Jutro." Sledil je dobrodobiški zbor pod vodstvom č. g. Kretiča s Schwa-

bovo "Na lipici zeleni" in "Pogovor z domom." Vmes so pridne recitatorke vpletle ljubke in tako globoko občutene verzje naše goriške pesnice Ljubke Šorljeve. V nje je pesnica vlila vso lepoto Krasa in Brd in jo skupaj z lepoto sončne Gorice podarila kot najlepši šopek zbranim Slovincem na našem taboru.

Pevski zbor iz Števerjana nam je pod vodstvom g. Srebrniča odpel Venček narodnih in pa Jerebovo "Jutranja." Pevski zbor, ki ga je vodil g. Valentinčič je zapel Vodopivčevo "Ujetega ptiča tožba" in pa Aljaževo "Oj zbogom ti planinski svet." Sledila je Rupa pod vodstvom Pavletiča z Volaricevo "Mogočno pesem naj doni" in Aljaževo "Domovini." Podgorski mladinski zbor je s srebrnimi glasovi odpel Simonetičjevo "Črček" in pa Volaricevo "Na plan." Kot zadnja točka pevskega programa je nastopil najštevilnejši in brez dvoma tudi najboljši pevski zbor S. K. P. D. iz Gorice pod vodstvom neumornega dirigenta prof. Mirka Fileja.

Že sam pogled na to lepo številno goriške mladine je tako navdušil občinstvo, da je, že pred izvajanjem nagradila pevce z obilnim ploskanjem. Z največjo dovršenostjo so nam goriški pevci zapeli Šoncovo "Teku sem dol po dolin" in pa Schwabovo "Dobro jutro." Izvajanje sta spremljala pri klavirju prof. Iva Hrovatinova in akademičarka Lojzka Bratuževa. Vsi pevski zbori so odpeli svoje pesmi zelo občuteno in dovršeno, tako da si v marsikaterem očesu zapazil solze.

Po kratkem odmoru je nastopil dramski odsek S. K. P. D. z veselo enodejanko A. Čehova, Medved, ki je iz mehke otonosti naše pesmi privedlo občinstvo do iskrenega veselja in smeja, o katerega je še največ pripomogel glavni igralec Viktor Prašnik v vlogi iztirjevalca. Za zaključek so nam še skupni pevski zbori zapeli Bajukovo "Meglico" in "Moj očka ima konjička dva." Zvezde so že sijale nad nami, ko smo se razšli srečni in veseli v zavesti, da je naša krščanska prosvetna misel prodrla med naše ljudi in da je ves boj naših nasprotnikov proti nam brezuspešen.

Tridnevno komunistično slavlje v Sovodnjah

Pričelo se je v soboto 19. sept. in se zaključilo v ponedeljek 21. sept. Otvoritev sama, s Sketovo igro Miklova Zala je bila še najboljše obiskovana. Če pomislimo, da so vozili brezplačni avtobusi iz vseh okoliških vasi v Sovodnje, je bila udeležba zelo pičla. Igra sama ljudstva ni zadovoljila katji odvzeto ji je bilo vse, kar je igri dajalo največji smisel in globino, namreč globoka verska ideja, ki preveva vso Sketovo delo. Frontaško časopisje sicer hvali igro v novi priredbi, češ, da je vse bolj ljudska in do vzetna kot prej. Miklovo Zalo v špicarjevi priredbi je režiral

šime Martinjak, izvajali pa so jo koroški Slovenci sami. Igra sama ni prišla do zaključka ker jo je slabo vreme z dežjem predčasno ukinilo. Naslednji dan, v nedeljo, so nastopili pevski zbori iz Sovodenj, Podgore, Vrha, Dola Št. Mavra in Štandreža. Tržaška mladina je izvajala folklorne ples, nato je domača sovodenjska mladina pokazala ritmične ples. Sledil je nato do polnoči ljudski ples.

TRŽAŠKE VESTI

Titov govor in tržaški časopisi

Titu posvečajo zadnje čase tudi italijanski časopisi kar cele strani. Tako je tudi Giornale di Trieste 28. sept. posvetil Titu in njegovemu govoru cele stolpce na uvodni strani. Maršal Tito je v nedeljskem govoru, ki ga je imel v Rumi pred 250.000 ljudmi, obtožil svoje ljudi in s tem tudi samega sebe pred svetovno javnostjo. Najprej je obtožil agrarno reformo Jugoslavije, ki v svojem načrtu ni uspela. Čakajo jo zato v prihodnosti velike naloge, da bo lahko kos vedno večjemu naraščanju jugoslovanskega prebivalstva. Maršal je objubil kmptom, da bodo odslej imeli na razpolago vse potrebne kmetijske stroje. Obtožil je nadalje Rusijo, ki jim v njihovi obnovi ni prav nič pomagala, zato so danes bolj kot kdajkoli lahko veseli, da so pretrgal z njo vse odnose. Dotaknil se je nato verskega vprašanja in ponovno poudaril, da čeravno ni ta argument več "aktualen," je kljub temu še na dnevnem redu po krivdi nekaterih cerkvenih dostojanstvenikov. Obsojil je napade na katoliške škofo, ki bi jih morali po njegovem mnenju popolnoma ignorirati. Takšno naj bi bilo zadržanje komunistične Jugoslavije do cerkvene hierarhije. Jugoslavija ni žrtvovala 1 milijona in sedemsto tisoč svojih ljudi zato, da bi jo sedaj tuje države napadale. Vsak duhovnik naj zato skrbi predvsem, da bo ljudstvu služil. Končno je maršal Tito dal zbranim še zadnji opomin: Moj končni nasvet je sledeči: ne poslušajte pridig in naukov duhovnikov. Tako bodo ostali osamljeni in to bo zanje hujaša kazen, kakor če bi jih osebno napadli.

Člani ljubljanske Drame v Trstu

Dne 25. sept. so prispeli v Trst člani ljubljanske Drame, ki so naslednje dni nastopili v tržaškem avditoriju z Shawovo pravljico igr "Pygmalion."

Dalmatinski škofje zoper cirilmetodarje

Hrvatski škof, msgr. Pušić je, kakor poroča agencija KIPA, suspendiral od daritve sv. maše vse duhovnike, ki so se udeležili zborovanja filokomunističnih duhovnikov v Splitu. Namen tega zborovanja je bila ustanovitev nove duhovniške filokomunistične organizacije v Dalmaciji. Prav tako je pomožni škof v Splitu prepovedal vsem duhovnikom ki so se zborovanja udeležili, darovati sv. mašo in podeljevati zakramente na ozemlju svoje škofije.

MALI OGLASI

Naprodaj

Hiša za manjšo družino. Plinska kurjava, garaža. L o t 50 x 257. Na dobrem mestu blizu 185. ceste. Prodaja lastnica sama. Za naslov se oglašite pri uredništvu Ameriške Domovine. —(200)

4 sobe se oddajo

Na 1026 E. 68 St. se oddajo štiri sobe odraslim osebam. Kličite UT 1-7846.

Hiša naprodaj

Blizu cerkve sv. Vida, na 1247 E. 61 St., je naprodaj hiša s tremi stanovanji. Na dvorišču večja poslopja. Kličite EX 1-3547 zaradi ogleda. —(200)

Soba se odda

Spalna soba se odda zaposlenemu moškemu, s souporabo kuhinje in dnevne sobe. Vpraša se na 1162 E. 60 St.

Moški dobljo delo

ASSEMBLERS

FOR MACHINERY

Machinists

Izkušeni

Visoka plača od ure

Nadurno po 40 urah

Prosta zavarovalnina

Hospitalizacija

Plačane počitnice

(Novi Amerikanci sprejeti)

NATIONAL TOOL CO.

11200 Madison Ave.

(199)

FORD MOTOR COMPANY

Clevelandska tovarna

sprejema prošnje od

Novih Amerikancev

ki govore nekaj angleškega. Ta firma nudi visoke plače, dobre delovne pogoje in varnost za bodočnost. Zdjaj preiskujemo sposobne može za vsa različna dela. Prosimo oglasite se v našem employment uradu osebno na Engle Rd., južno od Brookpark. Če živite izven mesta, pišite na

FORD MOTOR CO.

17601 BROOKPARK RD.

Cleveland, Ohio

(202)

MALI OGLASI

Išče garažo

Rad bi dobil garažo v najem okolli Korman in E. 74 St., južno od St. Clair Ave. Plača po dogovoru. Kličite EX 1-5196.

Stanovanje se odda

Odda se stanovanje 5 sob s kopalnico. Oglasite se na 1007 E. 78 St. —(200)

Sostanovalec

V veliko opremljeno sobo na 958-E. 70 St. se vzame sostanovalec. Souporeba kuhinje. —(197)

Mladi Amerikanci

2 odrasla in 2 otroka iščejo 4 ali 5 neopremljenih sob. Kličite EX 1-9560. —(200)

Hiša naprodaj

Enodružinska hiša s šestimi sobami, kopalnico, kletjo in lepim prostornim vrtom na 66 cesti naprodaj. Prodaja lastnik. Vprašajte pri Mr. Anotonu Grdina, st. —(198)

Soba se odda

Velika soba se odda pri mirni družini moškemu ali ženski. Blizu transportacije. Kličite: EX 1-9134. —(199)

Clearaire Rd.

Bungalow s 5½ sobami se prodaja. Beneški zastori, avtomatični pralnik, zimska okna in mreže, gorkota na plin. Garaža in dovoz. Cena \$9,500. Za podrobnosti se obrnite na

Kovac Realty

960 East 185th Street

KE 1-5030

(201)

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborno zdravilo da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

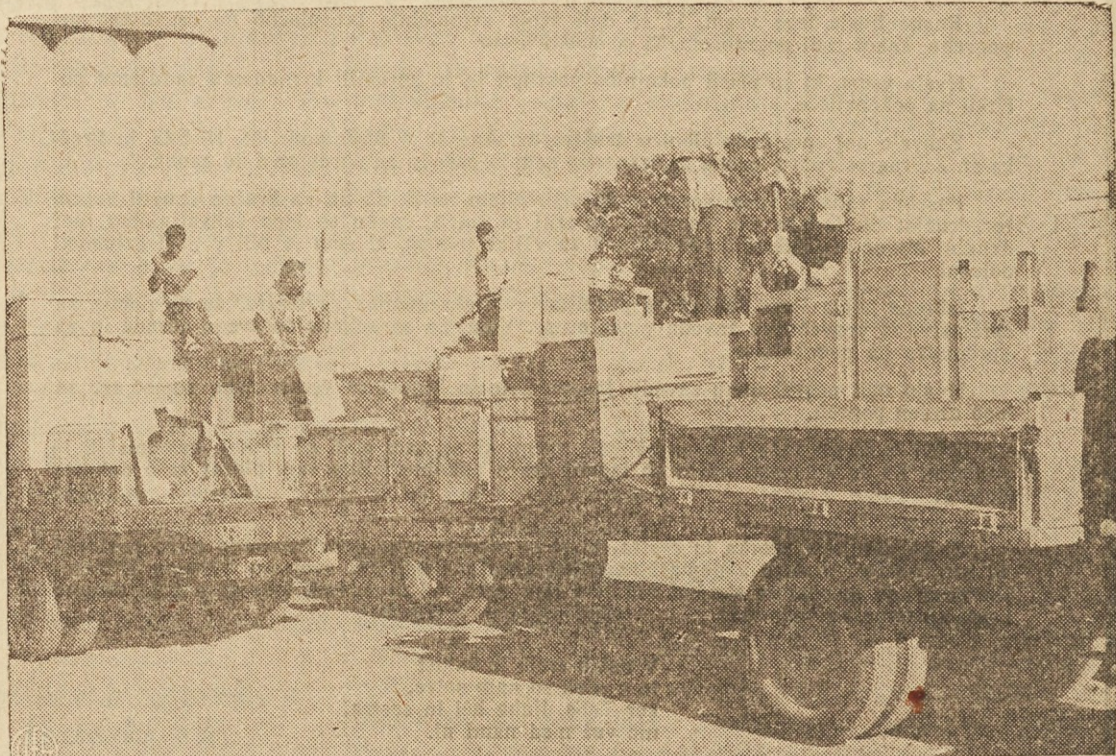
15702 WATERLOO RD.

KE 1-0034

Naročila sprejemamo in izvršujemo po pošti tudi za Cleveland.

ZNAMENJE GERILCA — Major Truman Hemingway iz Fairfielda, Calif., nosi še vedno s ponosom zlato zvezdo v svojem ušesu, znak svojega sodelovanja v gerilskih oddelkih v času druge svetovne vojne na Pacifiku.

"STARE HLADILNIKE S POTI!" — Člani Trgovske zbornice v Leavenworth, Kan., spravljajo s pota stare hladilnike, da bi preprečili nove nesreče. Kot je znano, je preteklo poletje našlo v starih hladilnikih, s katerimi so se igrali, smrt več otrok. Nabrano robo razdirajo ali pa razbijajo s težkimi kovaškimi kladivi, kot kaže slika. — V Clevelandu vam zastoj odpelje vsak star hladilnik trgovina s pohištvo Brodnick Bros. na Waterloo Rd.

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

Treba jih je bilo zložiti ob steni hleva, da bi se posušili. Toliko je vedela tudi ona, čeprav je bila hči polkovnika. Samokolnica, naložena do vrha je težka in križ boli. Ali ni bilo tole od nje zelo neprevidno, prav zdaj? Ah, naj le bo! Če Ola najde njo in otroka mrtva, ali se mu ne bo zgodilo prav? Ola, kdo je prav za prav Ola? Ali je več kot samo šala, da je poročena s tem človekom.

Ko je zvečer prignala krave domov in jih molzla, se je pričela pogovarjati z njimi. Opretilo v topli bok tako velike in miroljubne živali je pravi užitek. Doslej jima ni dala še nobenega imena, zdaj pa je krstila eno za Barbaro po stari kuharici na graščini, drugo pa za Jozefino po svoji lastni materi. Zdjaj ni bila več sama.

Potem je stopila na prag koče in stremela v mrak. Naj ožgano prerijo se je bočilo neskončno sivopisano nebo in mračilo se je vsebolj. Zdelo se je, kakor da se neopaženo plazi noč preko zapuščenega sveta in Elza je videla, kako prihaja. Da, da, le pridi! Dosti slabše, kakor je, ne more biti.

Ni težko zapreti vrata, vendar ko se Elza nazadnje pripravlja, da leže v posteljo, je huje. Edino luč daje košček blaga v majhnem lončku z oljem, ampak luč je vendarle. Kaj se bo nocojšnjo noč zgodilo? Malček je tako nemiren, upira se in zdi se, da je slabe volje. Pogovarja se potihem z njim in ga prosi, naj ji privoščijo malo miru. Ali je utrujena? O moj Bog! Ko nazadnje leži in strmi v temo, sklence roke. Ali moli? Ne, mimo nje se vrste slike.

Vidi mater in očeta na posestvu. Eno samo hčerko imata, ali kakor da ni od njiju, ušla je z zločincem, Zdjaj pa se jima počasi bliža na kolenih. Boli jo, ker se mora tako ponižati, ali kar je za njo, je hujše. Zdjaj izteza roke. In mati in oče pravita: Pridi, pridi, izgubljeni otrok! In kaj še pravita? Da ji bosta odpustila, če bo le pustila Ola.

Tako drago mora plačati. Ali bo to storila? Ali bo pustila Ola?

Vzpne se v postelji, zbudi se. Zunaj sta prerijski veter in noč. Zdjaj so se brčkone tudi možje k počitku, vsak po svoj voz na golo zemljo. Če le Ola ne zebe!

Prihodnji dan stoji v koči in pomiva posodo. Naenkrat na-

tanko začuti, da so v bližini še drugi ljudje. Obrne se, nikogar ni.

Ali komaj se je obrnila spet k svojem delu, ko zasluti, da se vrata nesišno odpirajo. Pred njo stoji tuj človek, velik bakrene barve, brez brade. Z obeh strani glave mu padajo gladki temni lasje. Lične kosti so močno poudarjene, za pasom mu tiči nož, na nogah ima mokasine — Indijanec je.

Ni se onesvestila. Najbolje je bilo, da mu je neustrašeno gledala v oči. Po angleško ga je vprašala, kaj hoče.

Preko obraza mu je šinila svetla senca. Odgovoril je v istem jeziku: "Rdeči mož zelo truden. Rdeči mož zelo lačen."

Elza je premišljevala. Imela ni ničesar drugega kot mleko in mrzlo kašo. Postavila je oboje predenj, please!

Ampak ni hotel sesti k mizi. Mleko je zlijal na kašo in se umaknil k vratom, kot da bi si hotel zavarovati hrbet. Tam je počepnil in jedel. Rada bi ga bila vprašala, ali je veliko rdečih mož z njim, pa si ni upala.

Ko je skledo izpraznil in jo z žlico vred postavil na tla, je nenadoma opazil nekaj svetlega na stenski polici. Splazil se je tja, vzel predmet s police in ga otipaval. Bile je medena doza za tobak, ki je imela vrezan runski znak na pokrovu. Vprašujoče je pogledal Elzo. Ali je to kaka čarovinja? Potem je doza izginila — nekje ob njegovem telesu in šel je spet ritensko iz koče.

Elza je stala in prisluškovala. Ali je več korakov? Ne. Upa si ven in gleda okrog sebe. Tam teče Indijanec s trnkom v roki v lahнем teku preko ravnine proti reki. Zdi se, da je sam.

Ali naj steče k sosedom? Ne. Strah jo je res, ampak da bi ga pokazala — ne.

Prihodnji dan sta fanta iz Skareta pridvela od ribolova domov in čisto brez sape pripovedovala, da zdaj — zdaj sta videla rdečekožce. Celo taborišče pri reki, konje in vozove, žene in može. Ko sta si upala bliže k njim, je vstal velikanski Indijanec, jima šel naprati in ju z grozečimi kretanjmi podil stran. Izginita! Ne hodita blizu! Fanta sta se spustila v beg. Ali ko sta se pozneje obrnila, sta videla, kako se je taborišče dvignilo in so se vozovi in ljudje obrnili proti severozahodu. Nekaj mož je jahalo. "Zdjaj pa so vsi odšli!" se je glasilo popomiva posodo. Naenkrat na-

Kal se je praskal po svojem šopu brade in se oziral na puško, ki je visela nad vrati. Karen je pogledala najprej njega, potem otroke. "Za božjo voljo, ne pripovedujte tega Elzi!" je rekla. "Pomislite, saj je sama."

In ko sta deklici prihodnje jutro prišli k Elzi, sta bili vsi polni velike novice, vendar sta poskušali govoriti o tisoč drugih stvareh. Potem sta spet odšli. Le s težavo sta se prisilili k molku.

Isti dan stoji Elza v koči, ko zadoni zunaj konjski peket. Vrata se odpro. V kočjo kušne isti Indijanec, s svežnjem rib v roki. Smehlja se kakor zadnji-krat, vrže ribe na klop in kušne spet s hrbtom proti vratom iz koče.

Ko gre kmalu potem ven, vidi, kako dirja jezdec v severozahodni smeri preko prerije.

Komaj je bila pospravila ribe, je prišla Ana, Perova žena. Bila je bleda od razburjenja,

vendar se je silila, da je govorila o možkih in o vožnji v mesto. "Ali nočes spati ponoči pri nas?" je vprašala. "Pomisli, da je zdaj tako malo možkih doma!" Elza zmaje z glavo. Kmalu nato prideta učitelj in materin ljubljeneček. Ponudita se, da ji prineseta vode. Da prosim.

Pomembno pogledujeta Ano, vendar Elza se v tem stanju pač ne sme ničesar povedati. Predlagata, naj obe ženski spita ponoči skupaj v postelji, ona dva bosta spala s puško v roki na tleh. Kdo namreč ve, ali je tukaj vse tako varno, kakor ljudje mislijo? Elza je spet obupana. "Ne, za nobeno ceno," pravi. "Moj oče je bil vendar vojak in saj vidite, da imam tam za polico sama puško."

Končno so vsi trije sosede odšli in Elza je ostala spet sama.

Ali jo je strah? Ne, huje ji ne more biti, kakor je.

Ali ko je preteklo osem dni, kar so se možje odpeljali v mesto, je pričela strmeti preko daljne ravnine. Sicer je dobro vedela, da je še veliko prezgodaj, ali vendar je v tem že nekaka družba, ko stoji in jim strmi naproti. Dokler je nekega jutra, ko je v hlevu, ne spreleti mrzlica, neki strah, neki krč v njeni notranjosti, ki ga doslej ni poznala. Neki glas ji pravi: Zdjaj se pričinja.

Napade jo s tako silo, da se more prijeti krave. Ko ji preide, se spet zbere in odgne Bar-

bi verigo. Ali potem — potem je spet tukaj. Njena prva misel je, da bi šla k Ani, k svoji najbližji sosedu. Ampak po nekaj korakih se zgredi v travo, prične vpiti, zagrebe roke v zemljo in ce valja na hrbtu. Ne, dalje ne more, splaziti se mora nazaj. In ko spet lahko vstane, se opoteče, ne v kočjo, ampak tja k drugi kravi, ki stoji še v hlevu. Tako ima eno živo bitje blizu sebe. Popolnoma sama ni.

Velika okorna žival je obrnila glavo k svoji gospodnji. Čudno se ji zdi, da ji ni še odpela verige. Elza se je zgrudila v staji in stokala. Splazila se je h kravi, se oklenila njenega vratu in ga močno stisnila k sebi. Ah, spet je bilo tukaj.

Kako dolgo je trajalo? Čutila je, da se je v staji umazala, obraz je imela zamazan, roke črne od prsti. Potem je začutila bolečino, ki je bila hujša kot

vse drugo, in to pot je izgubila zavest. Nazadnje se spet zave, zakaj kliče jo neki glas, neki nov tenek glas, majhno dete, ki se joka.

V trenutku je pokonci in dvigne malo bitje k sebi. Prične se jokati, smeјati se, veselo klicati: "Ola, Ola!"

Ko se je dan nagibal k večeru, je obšel Karen Skaret čuden nemir. Dekletci še nista obiskali Elze. Kaj neki jo je sililo, da bi prav danes sama šla k

njej? Ali je bil hišni duh, ki jo je priganjal? Dovolj, napravila se je in odšla.

Ko je prišla tja, je bila kočja prazna. Ali zakaj je delala krava v hlevu takšen hrup, zakaj ni bila zunaj na paši? Karen je pogledala skozi vrata.

In tam je ležala Elza v staji, mrliško blesta, z zaprtimi očmi, v rokah pa je držala majhno cvileče dete. Prvo, kar je Karen spoznala, je bilo, da mora v kočjo po škarje.

BARAGOVA PRATIKA

ZA LETO 1954

ima pestro in zanimivo vsebino. Vsak jo bo vesel.

Naročite si jo dokler je v zalogi.

Stane \$1.25

s poštnino,

kar je poslati v Money order, čeku ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA

6519 W. 34th St.

Berwyn, Ill.

P. S.: Znamk, prosimo, ne pošiljajte

SLAVNI AMERIŠKI ZDRAVNIK DR. KELLOG

je bil tako prepričan o zdravilnem učinku potilnih kopeli, da je sam prvi napravil omaro za tako kopel in jo razstavil v Philadelphiji.

Stotine družin, ki imajo mnogo bolj pripravno Černetovo zdravilno kopel, nam pišejo prav tako prepričevalno, kako jim kopel pomaga in jih obdrži pri dobrem zdravju. Njihova zahvalna pisma so vam v prepisu s točnimi naslovi na razpolago. Prepričajte se sami, če ste neverni Tomaž. Pomnite, sedaj je čas pripraviti se za mrz, okrepi telo zoper prehlade, revmatizem, artritis, slab krvni obtok, nečistost krvi, izpuščaj in mnogo drugih škodljivih vplivov. Po številnih izkustvih je nedvomno izpricano, da je samo močna toplota v naši zdravilni kopeli pravo sredstvo. To vam vsak zdravnik potrdi, vprašajte ga. Zdravje je samo eno, naša kopel ga vzdržuje. Bolezni skoro minejo pri stalnem kopanju, če niso preveč zastarane v telesu, sicer jih kopel no botežnost polagoma izpotite in gibčnost mlajših let se vam povrne s stalnim kopanjem.

Dasi so cene materialu in grelcu višje to leto, smo se potrudili, da najdemo pri izgotovitvi možnost, da skoro ostanemo pri starih cenah, ne da bi kakovost izdelka trpela. Fen grelec stane v trgovini nad 12 dol., zdravilna kopel s tem grelcem pa samo \$26.00. Pečk nimamo več, Amerikanci zahtevajo fen grelce, ker ti okrajsajo kopel na samo 20 minut do popolnega izpotenja. Storitve za ljubo zdravje, kar vam je mogoče in dokler imate še čas.

Pri plačilu vnaprej odpremo zdravilno kopel v mestu Cleveland tako, da jo dobite že drugi dan, če ni pri pošti kakega zadržka. — Iščemo zastopnike po celi Ameriki. Pišite nam po pojasnila in zahvalna pisma, da se prepričate, kako učinkuje zdravilna kopel.

IVO ČERNE, 1421 E. 53 St. — Cleveland 3, Ohio. — Tel. UT 1-9413

A. GRDINA & SONS

POGREBNI ZAVOD in TRGOVINA S POHISTVOM

1053 EAST 62nd ST.

HEnderson 1-2088

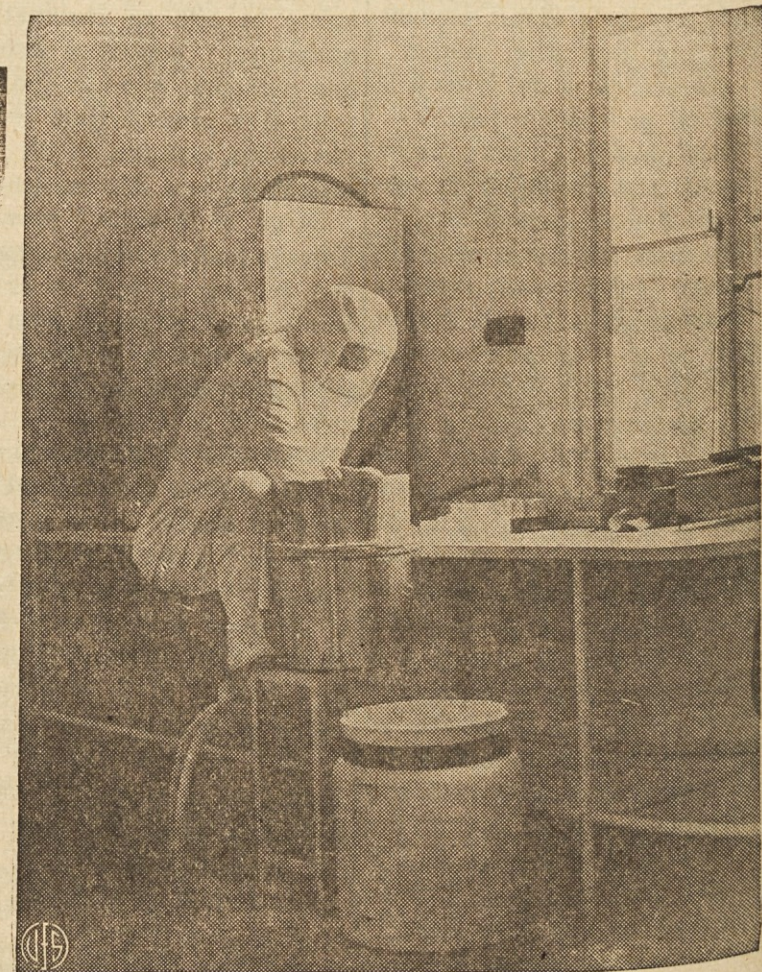
URADI V COLLINWOODU:

17002-10 LAKE SHORE BLVD.

KEndmore 1-5890

15301 WATERLOO ROAD

KEndmore 1-1235

ZDRUŽENI NARODI POMAGAJO JUGOSLAVIJI — Tehnik v sterilizirani obleki presipava penicilin v tovarni v Zemunu. Tovarna producira vsako leto preko 200 milijard enot tega zdravila. Vse naprave je Jugoslaviji poklonil UNICEF (Mednarodni fond za pomoč otrokom pri Zdrženih narodih). Ta ustanova je dala Jugoslaviji preko \$15,000,000 za izboljšanje skrbstva za otroke.

GLASBENA MATICA
PODA OPERE
Cavalleria Rusticana
IN
Pagliacciv nedeljo, 1. novembra 1953
V SLOVENSKEM NARODNEM
DOMU
St. Clair Ave.
ob 3:30Vstopnice so naprodaj pri članih
zboru, pri Orazmiovih v S.N.D. ali
pa pokličite G. Anton Schubel-ja,
telefon EXpress 1-8638.
Cene
\$1.00, \$1.50, \$2.00, \$3.00
Vsi sedeži rezervirani

1905

1953

Naznanilo in Zahvala

Z globoko žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je neusmiljena smrt pretrgala nit življenja naši nad vse ljubljene hčeri in sestri

Alice Novak

ROJENA ŽIBERT

Blagopokojna je zatisnila svoje mile oči dne 31. avgusta 1953 po kratki in mučni bolezni. Pogreb se je vršil dne 3. septembra iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in Sinovi in po opravljeni slovesni maši zadržnici in cerkvenih pogrebnih obredih v cerkvi sv. Vida, smo njeno truplo položili k večnemu počitku na pokopališče Calvary.

Pokojnica je bila rojena v Clevelandu, Ohio, in je bila stara 48 let.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem sorodnikom in prijateljem, ki so položili krasne vence cvetja h krsti drage pokojne. Bilo nam je v dokaz, da ste pokojnico spoštovali in nam bili v veliko tolažbo v dneh žalosti.

Iskrena hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za pokoj njene duše.

Enako hvala lepa vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu, kakor tudi pogrebem, ki so nosili krsto.

Hvala vsem, ki so prišli pokojnico pokropiti in jo spremili k njenemu zadnjemu počitku na pokopališče.

Zahvalo naj sprejmejo članice društva sv. Ane št. 4 SDZ, podr. št. 18 SZZ in krožka št. 2 Progressivnih Slovencev za izkazano zadnjo čast in za spremstvo do groba.

Posebna zahvala vsem sosedom in prijateljem na E. 72 St. za krasen skupni venec, ter družini Skiljan za vso pomoč v bolezni in smrti, enako se lepo zahvaljujemo tudi družini Majer in družini Schimmilman za veliko pomoč, ki smo je bili v naši bridkosti deležni.

Iskrena hvala Rev. Baraga za podelitev sv. zakramentov za umirajoče na domu, za spremstvo iz pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida, za opravljene cerkvene obrede in za spremstvo na pokopališče.

Hvala tudi pogrebniemu zavodu Joseph Zele in Sinovi za vsestransko pomoč ter za lepo urejen pogreb.

Bodi izrečena naša iskrena zahvala vsem, ki so nam stali ob strani, nas tolažili in pomagali na en ali drugi način ob izgubi drage pokojne. Bog vam plačaj vašo dobroto stotero!

Ti pa, preljuba hčerka in sestra, ki si se morala tako nepričakovano hitro posloviti od nas, počivaj v miru v domači ameriški grudi. Sledila si svojemu ljubemu življenjskemu drugu in zdaj se skupno radujeta tam gori nad zvezdami, kjer se enkrat skupno zopet snidemo na vekomaj!

V naših srcih je žalost
in v očeh so nam solze,
ker Tebe, ljuba hči in sestra,
nič več med nami ni.

Žalujoci ostali:

ANGELA ZIBERT, mati
ANNA ZIBERT, sestra
in VEČ SORODNIKOV

Cleveland, Ohio, 7. oktobra 1953.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628